

POMM1002

ESI- JA ALKUOPETUS

emma.kostiainen@jyu.fi

Materiaali koostettu opettajatiimin yhteistyönä

LUENNOLTA

Mitä jäi keikkumaan mieleen?

Siirtymä kouluun... kouluun
kiinnittyminen... lapsi on
ainutlaatuinen minä... lapsen
näkemys oppimisesta... mitä
esi- ja alkuopetuksesta
eteenpäin...??

Muistele omaa 6-7 vuotiasta itseäsi.
Millainen oli siirtymä kouluun?
Mitä muistat paikasta, tilasta,
materiaaleista?

Mikä
innosti,
kiinnosti,
ihmetytti,
ärsytti?

VIERAILUTEHTÄVÄN PURKUA

- **Oppimisympäristö:** fyysinen, psyykinen, sosiaalinen... – Millainen tila, työskentelytavat, vuorovaikutus... ?
- **Oppisisällöt:** laaja-alaiset oppimiskokonaisuudet, oppiaineet?
- **Toiminta & ohjaaminen:** Lapsikeskeisyys vs. opettajajohtoisuus – Leikin merkitys, sija ja tila – Millaista toimintaa: mitä lapsi ohjataan tekemään (lapsen toimijuus) – Lapsen saama palaute (opettajalta, vertaisilta), itsearviointi? Miten palautteella ohjattiin lapsen toimintaa? Oliko palaute oppimista/työskentelyä/käyttäytymistä edistävää? – Moniammatillisuus opetuksessa? Samanaikaisopettamisen tai tiimiopettajuuden muotoja?
- **Kasvun ja oppimisen tukeminen:** – Miten opetusta eriytettiin? – Miten lapsen yksilölliset lähtökohdat/oppimiseen liittyvät haasteet otettiin huomioon?

Kirjatkaa havaintojanne flingaan:

<https://flinga.fi/s/FQB86AZ>

Avoin oppimisympäristö (koulussa neljä solua ja soluissa aina 3luokkaa)

Soluissa iso aula-tila ja paljon erilaisia pehmeitä istuimia (pallikoita, sohvia) sen lisäksi neljä erillistä tilaa joihin luokat jakautuvat

Mitä havaintoja tein esi- ja alkuopetusvierailulla?

HUOM!

- Seuraavia dioja ei käyty pienryhmässä, mutta kiinnostuneille niissä lisänäkökulmia esi- ja alkuopetuksesta (vaikkapa ainekseksi PROpeen)

OPPIMISKÄSITYKSIÄ – ESI- JA ALKUOPETUS (OPS 2014)

- Lapset omaksuvat uusia tietoja ja taitoja vuorovaikutuksessa toisten lasten, opettajien, eri yhteisöjen ja lähiympäristön kanssa.
- Oppiminen on kokonaisvaltainen tapahtuma, jossa toiminta, tunteet, aistihavainnot, keholliset kokemukset ja ajattelu yhdistyvät.
- Olennaista oppimisessa on lasten oma toiminta ja luottamus omaan mahdollisuksiinsa oppijana.
- Lasten tahdolla ja kehittyvällä taidolla toimia yhdessä on merkitystä oppimiselle.
- Oppimisen lähtökohtana ovat kunkin lapsen aiemmat kokemukset ja hänen osaamisensa -> vahva yksilöllisyyden merkitys.
- Lapset opettelevat toimimaan yhteistyössä muiden kanssa ja asettamaan tavoitteita omalle ja yhteiselle toiminnalle
- Uusien tietojen ja taitojen oppimisen tulisi herättää lapsissa halun oppia lisää.

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

- Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Se tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla.
- Laaja-alainen oppiminen jatkuu läpi elämän.
- Laaja-alaisen oppimisen kehittymiseen vaikuttaa tietosisältöjä enemmän se, miten työskennellään, millaiseksi oppimisympäristöt rakennetaan ja miten lasten oppimista ja hyvinvointia tuetaan.
- Miksi kokonaisopetuksen / eheytetyn opetuksen periaatteet ovat vaarassa väistyä alkuopetuksen jälkeen?

Leikki ja osallisuus?

Leikki on...

- lapselle luonnollinen tapa oppia ja kehittyä.
- perustavaa laatua oleva pienen lapsen tarve kokonaispersoonallisuuden muovautumisessa.
- luovaa.

- **Leikissä** lapsi hahmottaa maailmaa, ymmärtää erilaisia tilanteita, kokee aidosti tunteita ja oppii käsittelemään niitä.
- **Leikissä** lapsi luo suhteita ympäröivään maailmaan ja prosessoi kokemiaan tapahtumia ja oppimiaan asioita.
- **Leikissä** lapsi jäljittelee todellisen elämänsä itselleen merkityksellisiä seikkoja
- Lapsen kasvaessa **leikki** kehittyä ja monipuolistuu.
- **Leikissä** lapsi harjoittelee elämässä kulloinkin tarvitsemiaan taitoja.
- Lapsi **leikkii** ilokseen, mutta myös oppiakseen ja kehittyäkseen.
- **Leikille** tulee antaa aikaa ja sitä tulee kunnioittaa!

Osallisuuden portaat (Hart 1992; Turja 2011)

Lasten ja aikuisten yhteistoiminnallisuus

Lasten omat projektit, aikuiset tukena

Lapset päätöksentekoon aikuisten projekteissa

Lapset konsultteina aikuisten projekteissa

Aikuisten ehdoilla kuulluksi tuleminen

Muodollinen lasten kuuleminen

Tunnelman luonti lasten osallistamisella

Manipuloidaan lasten ajattelua ja sanomisia

Tommi Mäkinen & Merja Kauppinen
15.9.2015

Kokonaisopetus (Halonen 2011, Kainulaisen 2018 mukaan)

Kokonaisopetus (Halonen 2011)

Vrt. eheytetty opetus ja ilmiölähtöisyys...

Eri oppiaineisiin sijoittuvat oppisisällöt, mutta samaan aiheeseen liittyvä aines kootaan kokonaisuudeksi.

Tavoite: vähentää ainejakoisuutta ja auttaa lasta jäsentämään kokonaisuuksia

Etuja:

- o oppimismotivaatio kasvaa,
- o tukee kielellistä kehitystä,
- o oppimistulokset paranevat (heikot hyötty eniten),
- o lisää opetusaikaa kun päällekkäisyydet poistuvat,
- o oppiaine jäsentyy paremmin,
- o työskentelyn pitkäjänteisyys kehittyy,
- o opettajalla mahdollisuus käyttää omia vahvuuksiaan,
- o opettajien yhteistyö lisääntyy

POHDITTAVAA:
Miksi kokonaisopetus
usein päättyy
alkuopetuksen jälkeen?

